

26.09.2013 г. / 19:45:42

Вяра

10.10 по еретическия, †27 септември по църковния календар - Свв. апостоли Марко, Аристарх и Зина, от 70-те апостоли. Св. мъченик Калистрат и дружината му. Св. преподобни Саватий, Соловецки чудотворец. Св. мъченица Епихария. Св. преподобни Игнатий

В памет на светите апостоли Марко, Аристарх и Зина (I в.)

Св. апостол от 70-те Марко

в. апостол Аристарх
от 70-те

Свети апостол Марко, наречен Йоан (1), за когото свети Лука споменава в книгата "Деяния на светите апостоли" (Деян. 15:37) бил поставен от апостолите за епископ на Вавилон и ревностно се подвизавал в проповядването на Евангелието. Той достигнал до такова дръзновение към Бога, че дори и сянката му изцелявала болните.

Свети Аристарх, за когото апостол Павел споменава в посланията си (Кол. 4:10; Филим. 1:24), бил епископ на Апамея Сирийска (2).

Свети Зина (3) бил ученик и сътрудник на апостол Павел. Около 64 година след Р.Хр., когато свети апостол Павел написал посланието си до Тит, той се трудел на о. Крит заедно с Тит. (виж Тит. 3:13)

(1) Св. ап. Марко, наречен Йоан - Спътник на

апостолите Павел и Варнава в първото им апостолско пътуване; по време на второто апостолско пътуване на апостол Павел апостол Варнава, отделяйки се от апостола на езичниците, предприел заедно със свети Йоан Марк отделно апостолско пътуване. Бел.ред.

*(2) **Апамея Сирийска** се намирала в югозападна Сирия, при най-голямата река в Сирия - Оронт, която извира изпод земята в околностите на този град, образувайки голямо езеро. В древността Апамея бил главен град на сирийската област Апамена и получил наименованието си от Апамея, жената на Селевк I Никанор, владетел на Сирия, на когото този град дължал известността си. Бел.ред.*

*(3) До своето апостолство **свети Зина** бил законник*, а по-късно станал епископ в Диоспол**. Бел.р.*

** **Законниците** (или книжниците) били учени хора, които сред грубото и невежо простолюдие образували класа от особено привилегировани хора, компетентни в законознанието и водещи юридическите дела в църковните съдилища. Бел.ред.*

*** **Диоспол** - град по северния път от Иерусалим до Иония (Яфа). Бел.ред.*

Тропарь апостолам

глас 3

*Апóстоли святїи,/ моли́те Мїлостиваго Бóга,/ да
прегрешéний оставлéние// подáст душáм нáшим.*

*(Перевод: Апостолы святые, молитесь милостивого Бога, да
подаст душам нашим прощение прегрешений.)*

Тропарь апостола Марка

глас 3

Апостоле святыи и Евангелисте Марко,/ моли Милостиваго Бога,/ да прегрешений оставление// подаст душам нашим.

Ин тропарь апостола и евангелиста Марка

глас 3

У верховнаго Петра научився,/ апостол Христов был еси/ и, яко солнце, странам возсиял еси,/ Александриом удобрение быв, блаженне:/ тобою Египет от прелести свободися,/ евангельским твоим учением просвещ вся,/ яко свет, столп церковный. / Сего ради твою память чтуще, светло празднуем,/ Марко Богогласе,/ моли тобою благовестимаго Бога/ да согрешений оставление подаст душам нашим.

Кондак апостола Марка

глас 2

С высоты приим благодать Духа,/ риторская плетения разрушил еси, апостоле,/ и, языки вся уловив, Марко всеславне,/ твоему Владыце привел еси,// Божественное проповедав Евангелие.

Кондак апостолам Аристарху, Пуду и Трофиму

глас 4

Явися апостольский честный сей праздник,/ просвещая нас и греховную мглу прогоняя, зовущим:// явися Свет, и прииде

избавлѣние.

(Перевод: Настал почитаемый праздник апостолов, просвещая нас и прогоняя греховную мглу, взывающим: «Явился Свет и пришло избавление».)

Величание апостолам Аристарху, Пуду и Трофиму

Величаѣем вас, святїи апостоли Аристарше, Пуде и Трофиме, весь мир учѣньми своїми просветївшия и вся концы ко Христу привѣдшия.

Св. мъченик Калистрат и дружината му (304 г.)

Св. Калистрат Византийски и св. Арт.
Фреска от Сърбия, манастир Дечани. XIV в.

Виждайки, че избраното Христово стадо от ден на ден се умножава, завистливият враг - дяволът, въстанал срещу него с голяма ярост, възнамерявайки да разпръсне и погуби всички словесни овце. Като оръдия за тази цел той избрал нечестивите римски императори Диоклетиан и Максимиан, които по своята жестокост се уподобили на безчовечните

зверове. Той ги насъскал като хищни вълци срещу стадото Христово и чрез тях люто и без милосърдие го разкъсал; защото вложил в сърцата им толкова силна ярост против християните, че тези царе, като отложили всички други грижи за царството си, употребили силите си само за това, да погубят докрай всички християни. Те си вменили това свое намерение и дело за по-голяма и по-висша заслуга, отколкото всички други велики царски дела, славни победи и тържества над враговете си. По тази причина те изпратили по всички краища на земята управители и мъчители, равни на тях или дори превъзхождащи ги със своята злоба, за да принуждават навсякъде християните да извършват жертвоприношения на идолите, а непокорните да мъчат, убиват и погубват с различни смъртни наказания. Когато тази заповед започнала да се изпълнява, мнозина от верните и предани на Христа от цялото си сърце, като се украсили с мъченически венци, преминали от войнстващата Църква в тържествуващата Църква, пеейки победна песен над враговете. Между многото други такива християни се явил и доблестният Христов воин Калистрат; и не сам, а заедно с многобройната си дружина преминал той славния път на мъченичеството и като потъпкал врага, се явил пред победителя на света Христос, носейки върху себе си получените заради Него рани и приемайки почест за подвизите си.

Отечеството на този страдалец Христов бил Картаген; оттам той бил взет за военна служба и бил причислен към полка на военачалника Персентин; в този полк едничък Калистрат сияел с благочестието си като звезда в тъмна нощ, тъй като всичките му другари по оръжие били помрачени от тъмнината на идолопоклонството. Едничък той бил просветен със светлината на светата вяра, на която се научил от своя баща, който бил християнин; а баща му бил научен на вярата от дядо му Неокор, който по време на доброволните страдания на

нашия Господ Иисус Христос бил в Йерусалим при Пилат Понтийски, в числото на войниците. Като видял всички станали по време на смъртта и възкресението на Господа чудеса, той повярвал в Него и като приел кръщение от апостолите, се върнал у дома си; тук той донесъл скъпоценен бисер - вярата в Христа, с който обогатил своя син, бащата на Калистрат и всичките си домашни, предавайки им всичко, което видял с очите си и което чул от апостолите за Иисус Христос. Като получил в наследство от дядо си и от баща си духовното богатство на вярата, което не бива да се прахосва, свети Калистрат обогатявал с него, когото можел, като тайно учел човешките души на познание на истината и ги обръщал към Бога. По тази причина другарите му започнали да го подозират и внимателно го наблюдавали, за да се убедят, дали е християнин.

Когато той се намирал в Рим заедно с военачалника си, християнското му благочестие било разкрито по следния начин. Блаженият имал обичай всяка нощ да става за молитва и дълго да се моли тайно. Веднъж, когато той станал според обичая си и се молел, някои от спящите около него войници, като се събудили, го забелязали; те чули, че той често призовава името на Иисуса Христа и се убедили, че той е истински християнин. Като избрали подходящ момент, те съобщили на военачалника Персентин.

Военачалникът заповядал на свети Калистрат да принесе жертва на боговете и да им се поклони, а той отвърнал:

- Не съм се научил да принасям жертви на много богове, а само на Единия истински и жив Бог, Който е извикал всичко от небитие към битие и е създал човека от пръст; а почитаните от вас богове, които са сътворени от човешки ръце, аз наричам не богове, а бесове, както съм узнал това от Свещеното Писание, което казва: "всички богове на народите са идоли" и "техните идоли са сребро и злато, дело на човешки ръце". От

Писанието съм се научил също да познавам живеещия на небесата Бог, да Му принасям жертва на хвала и да въздавам обети на Всевишния. И така, в това ли ме обвиняват тези хора, че почитам Единия истински Бог, а не многото лъжливи богове? Те би трябвало да донесат за мен само в случай, че узнаят, че лошо изпълнявам воинските си задължения, че съм страхлив и съм избягал от лицето на враговете; ето за такива постъпки те биха могли да говорят пред теб против мен и такива донесения би ти приличало да слушаш на теб, воеводо. След като знаеш, че в нищо подобно не съм виновен, защо слушаш клеветниците и ме водиш на съд само заради това, че учението на вярата, което следвам, не е съгласно с вашето? В отговор на тези думи военачалникът казал с гняв:

- Сега не е време за ораторско многословие, а е време за тежки мъки и люти наказания, които ти скоро ще приемеш, ако не ми се покориш и не принесеш жертви на боговете, на които се покланя и самият император. Нима не знаеш колко съм жесток и че имам сила още преди мъченията да уплаша всекиго само с поглед и с глас?

А свети Калистрат отговорил:

- Дори и яростта ти, и скърцането ти със зъби да причиняват страх, този страх е само временен, но има и вечен страх и скърцане със зъби, и най-много от всичко се боя да не изпадна в него; дори и мисълта за него ме ужасява.

Като не бил в състояние да сдържа яростта си, военачалникът заповядал да прострат светеца на земята и да го бият.

Виждайки кръвта, която струяла като ручей от раните на мъченика, военачалникът заповядал да го освободят от мъките и му казал:

- Калистрате, това е само начало на наказанията за твоето непослушание; затова ти давам един добър съвет: изпълни заповедта ми, за да се избавиш от по-големи мъки. Ако не се покориш, кълна се в боговете, ръцете на мъчителите ще разкъсат тялото ти на парчета и кучета ще лижат кръвта ти, а

лъвовете ще изядат плътта ти; така ти ще загинеш от страшна смърт.

Но мъжественният Калистрат отговорил:

- Надявам се на силния Бог, на живия Бог, че Той ще ме избави от устата на лъва и ще спаси "от псета самотната ми душа", която едничка сред всички тези войници познава истинския Бог, от Когото очаквам, че освен моята душа Той ще вземе при Себе Си и много други души, като ги удостои да познаят пресвящото Му име!

Още по-разгневен от тези думи, военачалникът заповядал да съблекат свети Калистрат гол и да го влачат по остри счупени керемиди, разхвърляни по земята, причинявайки с това още по-силна болка на израненото му тяло.

След това, военачалникът веднага заповядал да донесат един кожен чувал, да завържат в него мъченика и да го хвърлят в морските дълбини, а самият той се изправил на брега, желаейки да види гибелта на светеца. Но по Божия воля чувалът, в който се намирал свети Калистрат, молещ се като Йона в утробата на кита, бил отнесен от водното течение до един остър морски камък и се разкъсал, а два делфина поели свети Калистрат и тихо го изнесли на брега. Мнозина от войниците се удивлявали и някои от тях паднали на колене пред нозете на светеца, молейки го да ги избави от бесовската съблазън и да ги заведе при своя Бог Христос.

Като видял станалото, военачалникът се удивил и казал:

- Кълна се в пресветлото слънце, този човек притежава велика магьосническа сила, понеже излезе невредим от морето и съгласно обещанието си прелъсти с магия моите войници.

В същото време той казал на светеца:

- Скоро ще унищожа твоето магьосничество, Калистрате, и ти ще узнаеш кой е Персентин, служителят на великите богове, и Кой е Разпнатият, Когото почиташ и на Когото напразно се уповаваш.

След това той седнал на съдийското място и заповядал силно

да бият всички повярвали в Христа войници и да счупят ставите им.

А когато яростта на Персентин малко поутихнала, той наредил да прекратят изтезанията и да отведат мъчениците в тъмница, докато измисли какво да прави с тях; защото немалко го опечалило това, че отрядът му намалял на петнадесет войници.

На следващия ден военачалникът, заобиколен от множество войници, седнал на съдийското място, заповядал да доведат от тъмницата свети Калистрат и дружината му и се обърнал към него със следните думи:

- Кажи ми, Калистрате! Ще принесете ли жертва на боговете, за да се освободите от тежките мъки, или ще останете в предишното си упорство?

А свети Калистрат рекъл:

- За себе си отговарям, че до смъртта си няма да отстъпя от моя Господ; а те нека сами да кажат за себе си; попитай ги и ще чуеш какво ще ти кажат.

Тогаваш военачалникът им казал:

- Вие, прелъстените, какво ще кажете?

Те отговорили:

- Ние сме християни, изповядваме Единия Бог, създал небето и земята, и вярваме в Него, в Единородния Му Син, Господ Иисус Христос, и в Светия Дух, както ни научи нашият добър учител Калистрат.

Когато светиите единогласно казали това, военачалникът заповядал да ги бият жестоко един по един. После наредил, след като им вържат ръцете и нозете, да ги хвърлят във вира, който се намирал недалеч.

А когато мъчениците били вързани и хвърлени във водата, връзките им веднага се развързали и те стояли във водата със светли лица, радвайки се на своето кръщение. И в това време се появил един прекрасен венец, който се спуснал над тях от небето и бил чул глас, който казал:

- Бъди мъжествен, Калистрате, със стадото си и иди да починеш с тях във вечните обители.

Веднага след тези думи станало силно земетресение, от което паднал и се разсипал на прах стоящият недалеч истукан на някакъв скверен езически бог. Като видели това, сто тридесет и пет други войници, които чули дошлия към свети Калистрат глас от небето, повярвали в нашия Господ. Боейки се от мълва и смутове в полка, военачалникът не им казал нищо; а първите четиридесет и девет войници заедно с него наредил отново да бъдат хвърлени в тъмницата. Там свети Калистрат казал на дружината си:

- Ето, братя, по Христовата благодат вие се сподобихте със свето Кръщение, за което трябва достойно да благодарите на Бога; и така, да станем и да Му се помолим!

Когато всички станали и повдигнали ръце и очи към небето, светият се помолил със следните думи:

- Господи Боже, Който искаш да се спасят всички човеци и да достигнат до познание на истината и Който си изтръгнал това стадо от устата на лъва и Си го призовал към вечно спасение! Сподоби ни да умрем в светата вяра в Теб, нашия Бог и дай ни да се явим непорочни и чисти пред святото Ти лице и да се поклоним на Теб, благословения во веки.

Заедно със свети Калистрат се молели усърдно и всички свети мъченици.

Когато настъпила нощта, по заповед на мъчителя войници с извадени мечове влезли в тъмницата и ги посекли. Така свети Калистрат се подвизавал доблестно с дружината си, борейки се дори до кръв за своя Господ. Светите им мощи били събрани и погребани с почит от онези сто тридесет и пет войници, които повярвали в Христа; а по-късно от същите войници била съградена и църква над светите им мощи. Така се сбъднали думите, които свети Калистрат казал на Персентин: "В центъра на този град ще издигна църква", въпреки че тя била съградена не през време на живота му, а след мъченическата му смърт; и в нея се прославяло името на нашия Господ Бог и Спасител Иисус Христос, на Когото и от нас да бъде слава във вечни векове. Амин.

Тропарь мученику Каллистрату

глас 4

Мученицы Твои, Господи, / во страданиих своих венцы
прияша нетленные от Тебе, Бога нашего, / имуще бо крепость
Твою, мучителей низложиша, / сокрушиша и демонов
немощныя дерзости. / Тех молитвами / спаси души наша.

Кондак мученику Каллистрату

глас 4

Всяк труд днесь Церковь ныне совершающи, святии, /
восхваляет таинственно, / яко за ню страдальчествовавшия,
мученицы Божественнии, / добропобеднии, всемудрии.

Ин кондак мученику Каллистрату

Многообразныя раны претерпевше, и венцы от Бога яве приимше, / о нас молитесь, блаженнии, Христу, / память всепразднственную вашу совершающих, / величайший Каллистрате со страдавшими с тобою, / еже умирить паству и люди, Той бо есть верных утверждение.

(Претърпели многообразни рани и венец от Бога явно приели, молете, блажени, Христа за нас, празнуващите вашата памет, велики Каллистрате с пострадалите с теб, за да умири паството и людете: Той е утвърждение на верните.)

Житие на преподобния наш отец Саватий, Соловецки чудотворец (1435)

Не са се запазили сведения от кой град или село произхождал преподобният Саватий, кои са били родителите му и на каква възраст е приел монашески образ. Известно е само, че в дните на Всеруския митрополит Фотий достохвалният старец Саватий се подвизавал в Белозерския манастир на преподобния Кирил, който се намирал в Новгородска област.

Благочестивият подвижник умъртвявал плътта си с молитва, неотслабващо бдение, глад и жажда, и с всякакви други неизброими подвизи на строгото монашеско житие в постоянно послушание към игумена и манастирското братство. За неотклонното изпълнение на монашеските обети преподобният Саватий бил любим и

почитан от всички, явявайки се образец на добродетелен и трудолюбив живот за другите монаси в манастира, така че името му постоянно се прославяло от братята и от игумена. Но помнейки твърдо, че в тукашния земен живот трябва да търсим похвала не от хората, а от Бога, преподобният се отегчавал от въздаваната му слава и затова непрестанно мислел да се отдалечи от Кириловия манастир, в който той се подвизавал много години, и да потърси ново място за своите монашески подвизи, където би могло да се живее в неизвестност и уединение.

Като чул, че в Новгородска област имало езеро Нево, а в него се намирал остров, наречен Валаам, където се намирал манастир в чест на Преображение Господне, монасите на който пребивават в строги подвизи, принасяйки непрестанни молитви на Бога и хранейки се от труда на ръцете си, преподобният Саватий започнал да моли игумена и братството на Кирилово-Белозерския манастир да го пуснат с благословение да се премести да живее във Валаамския манастир. Пуснат с благословение, преподобният дошъл на остров Валаам, където бил радостно приет от братството на манастира. Тук подвижникът също живял немалко време. Подражавайки на многотрудните подвизи на тукашните монаси и постоянно умножавайки трудовете си, преподобни Саватий, както в Кириловия манастир, надминал всички в подвижничеството, така че добродетелният му живот станал известен и на Валаам, защото той изтощил плътта си до крайност и още приживе станал жилище на Светия Дух.

На новото място на своето пребиваване, също както и в Кириловия манастир, преподобният бил почитан и хвален; затова отново започнал силно да скърби, отегчавайки се от почитта и похвалите на братята, и започнал да мисли за търсене на безмълвно и уединено място за своите подвизи. Порано преподобният бил чувал за ненаселения Соловецки

остров, разположен сред студените води на Бяло море на разстояние двудневно плаване от континента. Слушайки разкази за безлюдния остров, преподобният се радвал духом и бил обзет от горещо желание да се засели на него, за да пребъдва в подвизи и в безмълвие. Той започнал усърдно да моли настоятеля на Валаамския манастир да го пусне. А настоятелят и братята, обичайки преподобния и считайки го за Божий пратеник, не желаели да се лишат от такъв съжител, който служел като образец по добродетел за всички, и умолявали преподобния старец да не ги оставя. Отстъпвайки пред молбите на валаамските монаси, преподобният поживял още малко време в манастира им, а после, като се помолил на Бога и като се доверил на святата Му помощ, тайно през нощта, незабелязан от никого, напуснал манастира.

Наставляван и пазен от Бога, той се отправил към Соловецкия остров. Като стигнал до морето, преподобният срещнал жители, населяващи морския бряг срещу Соловецкия остров, и започнал да ги разпитва за острова. Те съобщили на преподобния, че Соловецкият остров отстои далеч от брега, пътят до него е труден и опасен, а моряците едва достигат до острова след две денонощия плаване, и то само при тихо време. Като разпитал подробно за острова, преподобни Саватий дошъл до мисълта, че това е най-удобното място за подвизи на безмълвие и за монашеско уединение. Той узнал, че обиколката на острова е повече от сто версти; близо до него се извършва лов на риба и на морски животни; на него има годна за пиене прясна вода, рибни езера, планини, чиито върхове са покрити с дървета, годни за дървен строителен материал, долини, обрасли с по-ниски гори; множество различни диворастващи плодове; преподобният узнал, че Соловецкият остров е напълно удобен за човешки живот; а не е населен, защото връзката му с брега е крайно неудобна. Мнозина, които нееднократно пожелавали да се заселят там, не могли да направят това поради страх от морските неслоди.

Само понякога, при хубаво време, риболовци се доближават на лодки до острова, но след завършването на риболова незабавно се връщат на континента. Като изслушал всичко това от крайбрежните жители, преподобният загорял от пламенно желание да се засели на Соловецкия остров. Узнавайки за това намерение на блажения, жителите от крайморието се опитали да го отклонят от тази мисъл, като казали:

- О, старче, с какво ще се храниш и с какво ще се обличаш на острова на такава преклонна възраст и не притежавайки нищо? И как ще живееш самичък в студената страна на голямо разстояние от хората, след като ти вече нямаш сили сам да направиш нещо за себе си?

Преподобният им отговорил:

- Аз, чеда, имам такъв Владика, Който прави природата на старика млада и по същия начин отглежда младенеца до преклонна старост. Той обогатява бедните, дава потребното на сиромасите, облича голите и с малко храна насища до насита гладните, както някога в пустинята с пет хляба е наситил пет хиляди души.

Като чули от стареца за свещените книги, някои от жителите на поморието се удивлявали на разума му, а други поради неразумието си му се присмивали. Междувременно преподобният, като възложил "на Господа грижите си", се оттеглил до река Виг, където срещнал монаха Герман, който живеел там до един параклис. Преподобни Саватий живял известно време при Герман. От него той узнал за Соловецкия остров същото, което узнал и от жителите на поморието. Като се посъветвали помежду си и като се поверили на Бога, двамата подвижници решили да тръгнат и да се заселят на Соловецкия остров. Като намерили лодка и като взели малко храна и дрехи със себе си, а също и оръдия за необходими работи, те усърдно се помолили на Бога и като възложили на Него цялото си упование, седнали в лодката и започнали плаването си при тихо време.

С Божията помощ на третия ден те достигнали острова и радвайки се и веселейки се в душите си, благодарили на Бога, Който им посочил това пустинно място. Подвижниците поставили кръст на това място на брега, където спряла лодката им. Като се отдалечили на известно разстояние във вътрешността на острова, преподобните монаси видели твърде красива планинска местност на брега на едно езеро, където решили да се установят да живеят постоянно. Тук те, като си построили килия, започнали да живеят за Господа и пребивавали в труд, добивайки постническата си храна с пот на лицето, като копаели земята с мотики. Преподобните работели с ръцете си, а с устата си славословели Господа, приближавайки се духом към Него чрез непрестанна молитва и пеене на Давидовите псалми.

След като изминало известно време, крайморските жители, живеещи най-близо до острова, започнали да завиждат на заселилите се на острова преподобни старци, намислили да ги изгонят оттам и говорели помежду си:

- Бидейки естествени жители на Карелската земя, ние сме най-близките съседи на този остров и сме като че негови владетели и затова на нас, а след нас и на нашите деца от поколение на поколение принадлежи правото да имаме участие във владееенето на острова.

След известно време един рибар по съвета на своите приятели дошъл с жена си и с цялото си семейство на този остров и се заселил недалеч от килията на богоугодните старци. Живеейки там, той започнал заедно с домашните си да лови риба в езерата. А блажените отци, грижейки се за своето спасение, пребивавали в безмълвие и не знаели за заселилото се семейство на рибаря.

В един неделен ден, рано сутринта, след извършване на обичайното си правило, преподобният Саватий, като взел кадилницата, излязъл да прикади светия кръст, който бил забил близо до килията си. В това време чул удари и викове,

като че ли биели някого. Преподобният се ужасил от тези вопли и като предположил, че това е само мечтание, се осенил с кръстното знамение, върнал се обратно и разказал на живеещия с него Герман за чутите удари и вопли. Като излязъл от килията и като чул същото, преподобни Герман тръгнал по посока на виковете, видял плачеща жена и я попитал какво ѝ е и защо плаче. Жената със сълзи разказала за случивото се с нея:

- Когато отивах към езерото при моя мъж - каза тя, - ме срещнаха двама светозарни юноши и като ме хванаха, силно ме набиха с тояги, казвайки: "Махнете се от това място, вие сте недостойни да живеете тук, защото Бог го е определил за местопребиваване на монаси; по-бързо се махнете оттук, за да не загинете от лоша смърт". След това светозарните юноши станаха невидими.

Блаженият Герман, като се върнал при преподобния старец Саватий, му разказал чутото от жената на рибаря и двамата заедно прославили Бога, а рибарят, като взел със себе си жена си и покъщнината си, незабавно отплавал към селището, където живеел по-рано. И оттогава никой от миряните не дръзнал повече да се заселва на Соловецкия остров и само рибарите от време на време идвали на острова за риболов.

След като изминали няколко години, блаженият Герман се оттеглил до река Онега, а преподобният Саватий с дълбока вяра в Бога останал самичък на острова. Единствено Всезнаещият Господ, Който гледал свише Своя угодник и Неговите свети ангели, които посещавали Божия раб Саватий, подражаващ в плът на безплътните, знаели какво било пребиваването му на острова, какъв бил постът му, и духовните му подвизи! А ние можем да съдим за трудовете и лишенията на подвижническия живот на преподобния по самите особености на мястото, на което той се заселил. Преподобният старец, който живеел усамотено на отдалечения и от никого непосещаван морски остров, не би могъл да има друго

занимание, освен упражнения в непрестанни подвизи на богомислие. И наистина, вгълбявайки се с ума си в постоянна молитвена беседа с Бога и обръщайки към Него пълните си със сълзи очи, преподобният въздишал ден и нощ, желаейки да се освободи от тялото и да се съедини с Господа.

Като почувствал в дълбока старост, след богоугодните си трудове, приближаването на смъртта, преподобният Саватий започнал да мисли за това, как би могъл да се сподоби с причастие с Божествените Тайни, от които бил лишен след напускането на Валаамския манастир. Като се помолил за това на Бога, той седнал в малка лодка еднодръвка и след като по молитвата му морето утихнало, за две денонощия преплувал до другия бряг на морето. Като излязъл на брега, той тръгнал по сушата, желаейки да достигне до намиращия се параклис до река Виг. Случило се, че в това време на Виг се забавил дошлият, за да посети живеещите там християни, някой си игумен Натанаил.

Вървейки по предварително набелязания път, преподобният по Божий промисъл срещнал игумена, който отивал с Божествените Тайни до едно отдалечено село да причасти един болен. След обичайните монашески поздравии срещналите се пътници се разговорили помежду си и като узнали кои са, се зарадвали един на друг. Преподобни Саватий се радвал, че намерил това, което търсел, а игуменът Натанаил се радвал на това, че се сподобил да види честните побелели коси и светлоподобното лице на преподобния Саватий, за добродетелния живот на когото той много бил слушал. И блаженият Саватий рекъл на Натанаил:

- Отче, умолявам твоята святост: с дадената ти от Бога власт да разрешиш греховете ми, които ще ти изповядам, и ме удостой да се причастя със Светите Тайни на Пречистото Тяло и Кръв на Христа, моя Владика. Вече много години пламтя от желание да нахраня душата си с тази божествена храна. И така, свети отче, нахрани ме сега, защото Христос, моят Бог

ми показа твое боголюбие, за да ме очистиш от греховете, които съм извършил от младостта си до този ден със слово, с дело и с помисъл.

- Бог да прости, брате - отговорил игумен Натанаил и като помълчал, издигнал ръцете си към небето и със сълзи произнесъл:

- Ех, да бих имал твоите грехове за очистване на моето нерадение, преподобни!

Свети Саватий рекъл на Натанаил:

- Умолявам светинята ти да ме сподобиш с Божественото причастие, тъй като приближава крайт на живота ми.

Игуменът отвърнал:

- Господарю мой, отче Саватий, иди в параклиса и ме почакай; аз отивам при един болен и скоро ще се върна при твое преподобие; рано сутринта ще дойда при теб.

На това свети Саватий казал:

- Отче, не отлагай за утре; нали не знаем дали ще бъдем живи до утре, а още повече, как можем да знаем това, което ще се случи после.

Свети Саватий казал това, предвъзвестявайки своята близка кончина.

Виждайки у Саватий Божий угодник, игумен Натанаил повече не се осмелил да му противоречи, но изпълнявайки желанието му, след извършване на изповед, го причастил с Божествените Христови Тайни и давайки му братска целувка, му казал:

- Рабе Божий, умолявам те: почакай ме при параклиса до Виг.

Свещецът се съгласил да чака там игумена, който тръгнал към болния, а преподобни Саватий - към уреченото място, където, като въздал благодарност на Бога за получаването на свето Причастие и за всичките Му благодеяния към него, влязъл в голямата килия до параклиса и като се затворил в нея, започнал да приготвя блажената си душа, за да я предаде

в Божиите ръце.

В това време един търговец от Велики Новгород на име Иоан, плавайки със стоката си по река Виг, спрял до намиращия се на брега параклис. Като слязъл от плавателния си съд на брега, той се поклонил на светите икони в параклиса и като влязъл в килията при преподобния, получил от него благословия. Като го благословил, свети Саватий поучил търговеца от Божественото Писание, наставлявайки го да върши добри дела. Търговецът бил много богат, имал роби и желал да възнагради светеца с всичко необходимо от своите стоки. А светецът, като не желал да вземе нищо, казал:

- Ако желаеш да даваш милостиня, имаш при себе си нуждаещи се, а аз не се нуждаю от нищо.

След това преподобният поучил Иоан на любов към бедните, на милосърдие към домашните си и на други добродетели. Търговецът бил опечален от това, че старецът не взел нищо от него. Желаяйки да го утеши, преподобният рекъл:

- Чедо Иоане! Нощувай тук до сутринта и ще видиш Божиата благодат и благополучно ще тръгнеш по пътя си.

Но Иоан желал да отплува оттам. И ето, внезапно се разразила буря с гръм и мълнии и в реката, и в морето се появили високи вълни. Като видял внезапната промяна на времето и силното вълнение на водата, Иоан се ужасил и останал да нощува там. С настъпването на утрото той дошъл в килията, желаяйки, преди да тръгне на път, тъй като вълнението вече било утихнало, да си вземе благословия от преподобния Саватий. Като почукал с молитва на вратата, той не получил отговор. След като почукал втори и трети път, вратата сама се отворила и като влязъл в килията, Иоан видял светеца да седи облечен в мантия и кукул, а до него стояла кадилница. И търговецът казал на преподобния:

- Прости ми, рабе Божий, за това, че изпитвайки любов и вяра към твоя святост, аз се осмелих да вляза при теб. Моля твое преподобие, изпрати ме на път с твоята благословия, за

да пътувам благополучно, охраняван от твоите свети молитви.

Когато Йоан казал това, в отговор нямало нито глас, нито движение, защото светата душа на преподобния вече била заминала при Господа и в това време в цялата килия се разнесло силно благоухание. Виждайки, че преподобният не му отговаря нищо и като помислил, че той спи, Йоан се приближил до него и го докоснал с ръка; но като се убедил, че той е починал в Господа, се ужасил и заедно с това се умилил и пролял топли сълзи от очите си.

В това време игумен Натанаил се върнал от посещение при болния. Той влязъл в килията и като видял, че светецът се е преставил, горчиво заплакал и целунал честното му тяло. Игуменът и търговецът си разказали един на друг за преподобния, игуменът - как вчера се сподобил да преподаде Божествените Тайни на Божия угодник, а търговецът - как се удостоил да се наслади на полезната за душата беседа с преподобния. След надгробни песнопения те погребали светото тяло на преподобния, като отдали пръстта на пръстта.

Преподобни Саватий починал в двадесет и седмия ден от месец септември. В този ден се почита и паметта му за слава на Бога, прославян в Троица - Отец и Син, и Свети Дух, на Когото се отдава чест и поклонение във вековете. Амин.

Тропарь, глас 3:

Удалився мира, и водворився пустыню, добрым подвигом подвизался еси, злостраданием и вниманием и молитвами: отонудуже и по смерти источаеши исцеления, Савватие отче наш. Моли Христа Бога, спаситися душам нашим.

(Отделил се от света и въдворил се в пустинята, си се подвизавал с добрия подвиг в злострадание, бдение и молитви, затова и след смъртта източваш изцеления, отче наш Саватие. Моли Христа Бога да се спасят нашите души.)

Кондак, глас 2:

Житейския молвы отбег, вселился еси в морской остров мудре, и крест твой взем, Христу последовал еси, в молитвах и во бдениих и в пощениих, злостраданьми плоть твою изнуряя. Тем был еси преподобных удобрение: сего ради любовию память твою празднуем преподобне Савватие, моли Христа Бога непрестанно о всех нас.

(Избегнал житейската мълва, си се поселил на морски остров, мъдри, и взел своя кръст, си последвал Христа, изнурявайки плътта в молитви, бдения, пост и злострадание, и така си станал украшение на преподобните: затова празнуваме с любов твоята памет, преподобни Саватие, моли непрестанно Христа Бога за всички нас.)

В памет на света мъченица Епихария (III-IV в.)

Мъченичество на св. мъченица Епихария.
Фреска от църквата "Благовещение".
Грачаница, Косово, Сърбия. Около 1318 г.

Христовата мъченица Епихария живяла в Рим при царуването на Диоклетиан. Областният управител Кесарий заповядал да я задържат и да я заведат при него на съд. За твърдото изповядване на името Христово я окачили на дърво за мъчения и стъргали тялото ѝ, след което 40 войници я били с оловни прътове; но по молитвите Ангел Господен ги поразил. След всички мъчения отсекли главата с меч. От камъка, на който стояла мъченицата, бликнал голям извор.

В памет на преподобния Игнатий

Този преподобен живял в Кападокия при царуването на императорите Никифор Фока и Иоан Цимисхи. От най-ранна детска възраст родителите му го посветили на Бога, както някога бил посветен свети Самуил. Като достигнал зряла възраст, той приел монашески чин и скоро бил посветен за презвитер, а после и за игумен. Той направил много за своята обител, разширил я и я украсил и обогатил, построил в нея две църкви и в още един град съградил църква, посветена на светите апостоли. Освен това той издигнал около своята обител здрава и красива ограда. Като отишъл веднъж в Константинопол, където принесъл в дар на една обител свети кръст и свето Евангелие, на обратния път оттам преподобният заболял от стомашна болест и починал в Амория. Погребали го при един от храмовете на този град. Когато зимата преминала, отците от неговата обител поискали да пренесат мощите му. Като отворили гроба, те намерили тялото му цяло и нетленно и излъчващо чудно благоухание. Те благоговейно го пренесли и положили до входа на църквата, прославяйки Бога, Който е дивен в Своите светии.

ЧЕТИ-МИНУТИТЕ НА СВ. ДИМИТРИЙ РОСТОВСКИ

† **ВИЖТЕ ОЩЕ**

Против ереста на новостилието

Икуменизъм в развитие - след като Б"ПЦ" напусна ССЦ

Отстъплението от вярата наречено "нов стил"

ЗА СЪКРАЩАВАНЕТО НА ЛИТУРГИИТЕ, ТАЙНСТВАТА И ТРЕБИТЕ В НОВОСТИЛНАТА ЦЪРКВА

ЗА ПРЕМАХВАНЕТО НА ОГЛАШЕНИЕТО

ЗАЩО БОГ НИ ИЗОСТАВИ

За Петровият пост и въпросите, които поражда

ЗА КОРЕНА НА ЗЛОТО, ЗА НАЧАЛОТО НА ОТСТЪПЛЕНИЕТО НА РОДНАТА НИ „ЦЪРКВА“, ЗА БЪЛГАРСКАТА СХИЗМА

Театърът на антихриста

ИСТИНАТА ЗА НАШИЯ НАРОД

Християнството на българите и техните владетели

ИДЕЯТА "ПРАВОСЛАВНИ БУДИТЕЛИ"

Православна ли е демокрацията

Народе, народе...

Защо се премахва вероучението

За старостилния икуменизъм

КОЙ СТОИ ЗАД ОТСТЪПЛЕНИЕТО

ДИСЕКЦИЯ НА ЧОВЕКООМРАЗТА

**ПАСТИРСКО ОКРЪЖНО ПОСЛАНИЕ ПРОТИВ
МАСОНСТВОТО**

Против юдомасонството

Изповедание на вярата

КЪДЕ СЕ Е СЪХРАНИЛО ПРАВОСЛАВИЕТО